

Vraag me niet om hetzelfde te blijven!

De rol van Twilight bij de zelfontplooiing van jonge vrouwen.

i

Estelle Thunnissen

Inhoudsopgave:

Inleiding	3-4
§ 1 Eigen Theorie	4-6
§ 2 Literatuur over Twilight	6-8
§ 3 Methode	8-10
§ 4 Resultaten	
§ 4.1 Lichamen in Twilight	10-11
§ 4.2 Interpretaties van Bella's transformatie	11-13
§ 4.3 Een vampier worden: Emancipatie of onderwerping?	13-14
§ 4.4 Twilight in het alledaagse leven	14-15
Conclusie	15-16
Literatuurlijst	16-17

Vraag me niet om hetzelfde te blijven!

De rol van Twilight bij de zelfontwikkeling van jonge vrouwen.

Inleiding

Love it or hate it – Twilight is een westersweid fenomeen onder jongeren. Het is deel van hun culturele canon, en tegelijkertijd een (re)productie van een culturele traditie. Vegetarische vampiers, Indiaan-weerwolven en Klunzige meisjes staan voor bepaalde waarden, of beter gezegd: mensen interpreteren deze symbolen op een bepaalde manier. Ik wil weten wat de lezing is van de (vampier)lichamen in Twilight en hoe meisjes zich spiegelen aan deze lichamen.

Je zou Twilight kunnen interpreteren als klassiek coming of age verhaal, maar er is meer. In de boeken denkt Bella, de hoofdpersoon, heel veel na over haar lichaam, en haar uiteindelijke geluk is minstens net zoveel te danken aan haar nieuwe vampierlichaam, als aan haar nieuwe rol van moeder en vrouw. Bovendien worden de klassieke thema's van huwelijk en moederschap steeds sterk gelinkt aan veranderingen van het lichaam. Na haar huwelijk heeft Bella gevaarlijke pijnlijke seks met haar vampierechtgenoot, en haar versnelde zwangerschap zorgt ervoor dat Bella dood gaat. In de teksten worden de lichamelijke gevoelens uitgebreid beschreven, en in de film krijgt de kijker pijnlijk duidelijk te zien hoe Bella langzaam steeds magerder en zieker wordt, tot ze uiteindelijk dood gaat. Hierna zie je weer in detail de heropbouw van haar vampierlichaam. Je krijgt zelfs scènes te zien met transformerende bloedvaten. Wat kan de betekenis zijn van deze focus op (vernietiging van) het lichaam? En waarom vinden jonge vrouwen dit zo interessant?

Vorige jaar heb ik aan de hand van de theorieën van Foucault over subjectivatie, het creëren van het zelf door vernietiging (Heiner, 2003), en van Bataille over transgressie, overtreden van taboe (Bataille, 1962), een reflectietheorie geformuleerd over het Twilight-fenomeen. Het hoofdthema in de Twilight-saga is transformatie van het zelf, namelijk de transformatie van Bella, van een gewoon meisje in een vampier, en deze theoretici behandelen beide transformatie van het lichaam in detail.

Giddens (1991) stelt dat men in de moderniteit het zelf steeds meer als object gaat zien en dit object gaat manipuleren. Je eigen levensloop wordt steeds meer je eigen verantwoordelijkheid en project. Tegelijkertijd ondervinden mensen nog steeds druk vanuit

het systeem/het discours, waar ze zich moeilijk tegen kunnen verzetten . Dit zorgt voor grote spanningen in het (opgroeïende) moderne individu en het zijn deze spanningen die in Twilight worden gearticuleerd. In het verhaal strijd Bella voor zelfbeschikking en creëert ze een nieuw zelf en een nieuw vrouwelijk lichaam. Mijn hypothese is dat Bella's agency aansluit bij de ervaring van opgroeien van jonge moderne vrouwen en hen inspireert hun zelfontwikkeling in eigen hand te nemen. Twilight heeft zo een emanciperende functie.

Deze hypothese ga ik relateren aan wetenschappelijke artikelen die de symbolische betekenis van Twilight voor jonge vrouwen behandelen. Onder deze artikelen zijn 'The urge towards love is an urge towards (un)death': Romance, masochistic desire and post feminism in the Twilight novels' (Taylor, 2011) en een review van het boek 'Bitten by Twilight: Youth culture, media, and the vampire franchise' (Eggermont, 2011).

Ik test mijn hypothese door met interviews te onderzoeken wat Twilight aanspreekt in jonge vrouwen, en hoe vrouwen de waarden en de beelden uit Twilight gebruiken in hun zelfontwikkeling en *bodyimage*. DeNora (2000) schrijft over 'Music in Everyday Life', ik schrijf over Twilight in *everyday life*. Hebben de kijkers een 'persoonlijke' relatie met Bella, de hoofdpersoon? Zo ja welke? Hoe verhouden ze hun eigen leven tot dat van Bella? Wat vinden ze van haar lichamelijke en psychologische transformatie, welke betekenis geven ze hier aan en verlangen ze zelf ook naar zo'n transformatie?

Door te bedenken wat je zelf zou doen in fictieve situaties in boeken en films, helpt fictie je om beter te weten wie je bent (Alexander, 2003). Twilight biedt vrouwen volgens mij de mogelijkheid dilemma's te over denken en technieken van het zelf als het ware 'uit te proberen'.

§ 1 Eigen Reflectietheorie

Aan de hand van Foucault (Heiner, 2003) en Bataille (1962) heb ik een theorie ontwikkeld over de lichamen van vampiers. Beide auteurs behandelen lichamelijke en transformatie expliciet en gaan ook in op de relatie van het subject met de dood en het dode lichaam. Hierdoor zijn ze geschikt om een voorlopige reflectietheorie te vormen over lichamen in Twilight.

Bataille (1962) verbind transgressie aan de beleving van erotiek. Transgressie is het begaan van een taboe, en een taboe is datgene wat volgens de heersende normen niet mag. Dit taboe is deel van je innerlijke leven en als je het taboe overtreedt voel je dit in je lichaam. De meeste taboes gaan namelijk over wat je niet mag doen met (dode) lichamen.

De dood wordt door Bataille gezien als het bereiken van continuïteit van jouw lichaam en subject met de rest van de fysieke wereld. De begrensdheid van je individu, het individu dat opgesloten zit in je lichaam, wordt met de dood doorbroken. In het overschrijden van het taboe kom je dicht bij deze continuïteit, omdat je voelt dat de collectieve normen zo sterk in je lichaam zitten, dat het fysiek angst opwekt om er tegen in te gaan. Zo ervaar je opwinding/erotiek. Je ervaart je lichamelijkheid op een unieke manier. (Bataille, 1962).

Hier is de link te vinden tussen erotiek en dood die zo typerend is voor vampiers. Gebeten en/of gedood worden door een vampier is erotisch omdat je gepenetreerd wordt door een dood lichaam, en zo de kleine dood (orgasme) en de echte dood tegelijk ervaart. Seks met een vampier is nog eens extra erotisch omdat je letterlijk en figuurlijk heel dicht bij de dood komt, het lichaam waarmee je seks hebt is dood en tijdens seks ermee kan je zelf dood gaan.

Bella, de hoofdpersoon uit *Twilight*, heeft altijd het gevoel gehad dat ze alleen staat in de wereld en dat ze nergens bijhoort. Ze ervaart deze begrensdheid als pijnlijk en onwenselijk. In alle boeken probeert ze grenzen tussen zichzelf en anderen te doorbreken met seks, verliefdheid, zelfbeschadiging en transformatie. Het verliezen van zichzelf in anderen is tegelijkertijd ook een manier om haar subject/lichaam te veranderen.

De Foucaultiaanse theorie gaat ervan uit dat het huidige passieve subject gecreëerd is door het discours en dus eigenlijk geen macht heeft om zichzelf te veranderen. (Heiner, 2003). Er is volgens Foucault wel een uitweg, namelijk subjectivatie via een *limit experience*. Een *limit experience* is een extreme ervaring waarbij het subject vernietigt wordt en het is vergelijkbaar met het idee van transgressie bij Bataille (1962). Volgens Foucault is de realisatie *wie* je bent en *hoe* je via discours zo bent geworden essentieel voor constitutie van een nieuw zelf, door jezelf. (Heiner, 2003). Hierbij is erotiek belangrijk, omdat je tijdens het ervaren van erotiek eerst jouw zelf verliest, en je daarna je realiseert wat het is dat je verliest, dus wie je bent. (Bataille, 1962). Eerst komt de vernietiging en de verschrikkelijke realisatie, dan pas de constitutie en creatie:

“Calling the subject in question meant that one would have to experience something leading to its actual destruction, its decomposition, its explosion, *its conversion into something else*.

(Foucault Essential works 3: 241 in Heiner 2003: 25).

Het vernietigen van haar subject doet Bella met enig enthousiasme doordat ze zich laat bijten, ze een weerwolf slaat, van een klif springt, tot pulp wordt geslagen, extreme emoties opzoekt etc. De ultieme limit experiences zijn de seks tussen Bella, de mens, en Edward, de vampier, en Bella's bevalling en transformatie. Bella's lichaam wordt in beide gevallen gewelddadig veranderd door penetratie en in beide gevallen kiest ze hier zelf voor.

Dit laatste is heel belangrijk. Twilight is redelijk uniek onder bestsellers en Hollywood blockbusters omdat het gaat over een meisje dat actief, en uiteindelijk positief, haar lichaam veranderd via zelfbeschadiging. Bella beschikt volgens deze lezing zelf over haar lichaam en maak bewuste persoonlijke keuzes over wat ze ermee wil doen. Dit lijkt me een verhaal over emancipatie via (zelf-)controle over het lichaam en via de ervaring van erotiek.

Het creërend subject van Bella heeft denk ik veel te maken met dilemma's waarmee jonge vrouwen van nu worstelen. Onder andere met de dilemma's hun veranderende lichamen, onzekerheid over deze lichamen, onzekerheid over het hebben van fysieke relaties zoals seks, en onzekerheid over hun relatie tot anderen, wat tot eenzaamheid kan leiden. Bella's strategie is het negeren van heersende meningen over hoe haar lichaam moet zijn en koppig doorgaan tot ze is wie ze wil zijn. Via erotiek lost ze bovendien haar eenzaamheid op.

Deze strategieën passen goed in het verhaal van Giddens (1991) over de opkomst van het reflexieve zelf in de (post-)moderne samenleving. In de risicosamenleving moet je steeds meer gaan nadenken over je lichaam en over wie je wilt zijn, en dit zorgt voor stress. Je moet de juiste balans vinden tussen een individu zijn, en toch bij anderen horen. Het is moeilijk om te weten hoe je hier mee om moet gaan, vooral als opgroeiende jonge vrouw wiens lichaam al uit zichzelf veranderd en die over het algemeen vrij onzeker is.

§ 2 Literatuur over Twilight

Mckay en Maple (2012) en Taylor (2012) gaan in hun artikelen expliciet in op de lichamelijke van Twilight en specifiek het vrouwelijke lichaam van Bella. Beide artikelen zijn gebaseerd op feministische theorie.

In 'Bella's passion: Romanticizing Suicide and Demonizing Sex in Twilight' beschrijven Mckay en Maple hun focus als: "the idolization of a female heroine so passive in her initial acceptance of death and so active in her desire to die in order to be a good wife to

Edward”. Volgens hen illustreert Bella’s definiëring van dood en liefde: “The frightening easy with which a modern romantic heroine is stripped of her agency and self-value in a way that denies her sexual desire but encourages her desire to die” (McKay en Maple, 2012: 1). De auteurs behandelen dezelfde aspecten van Twilight als ik, lichamen en dood, maar trekken tegenovergestelde conclusies met betrekking tot agency, zelfbeschikking en seks. Hoe komt dit?

Deels komt dit doordat ze seks en de dood in een ander perspectief plaatsen. Bella’s lichaam wordt volgens hen beheerst door Edward omdat hij geen seks wil en vervolgens beheerst door Edward omdat hij haar tijdens de seks verwond. De dood staat volgens hen voor het eeuwig samenzijn met Edward. De seks voor onderwerping aan Edward. (McKay en Maple, 2012).

In mijn interpretatie, aan de hand van Bataille, verhoogt het geweld juist de erotische ervaring omdat Bella zowel via orgasme als via transgressie het lichaam van Edward ervaart. Ze vindt het opwindend dat Edward zich niet helemaal kan inhouden en is blij dat dit aan haar lichaam te zien is. Ze kan zich door het geweld beter verliezen in de seks en dus ook zichzelf beter ervaren. (Bataille, 1962). Verder is de pijnlijke seks onderdeel van de subjectificatie van haar subject, namelijk de vernietiging en reconstitutie van haar lichaam.

Taylor (2012) komt in haar artikel ‘The urge towards love is an urge towards (un)death: Romance, masochistic desire and postfeminism in the Twilight novels’ dicht bij dezelfde interpretatie als ik, maar geeft er een negatieve draai aan. Ze raakt aan de link tussen transformatie, erotiek en dood, maar ziet het worden van een vampier niet als rebellie. Volgens haar zit Bella in een masochistische relatie en zoekt ze erkenning van haar zelf door *the male other*. Bella probeert via haar ‘vampiric conversion’ agency te verkrijgen en ongewoon te worden, maar deze agency wordt door haar (geforceerde) huwelijk en door de geboorte van haar dochter geneutraliseerd. Taylor schrijft: “The narrative diffuses the threat Bella poses as a sexual agent” (2012: pp 1).

In mijn interpretatie aan de hand van Foucault (in Heiner 2003) speelt het huwelijk geen rol omdat het Bella’s lichaam niet raakt, en is de geboorte van Renesmee (Bella’s dochter) deel van Bella’s creatie van het onechte. Door vernietiging van ‘de zekerheid van het echte’ oftewel het geloof in wat echt is en wat niet, kan je volgens Foucault) vrij creëren. (Heiner, 2003. De verwekking en geboorte van Renesmee leken in de wereld van Twilight een onmogelijkheid. Doordat Bella bepaalde unieke keuzes maakt, en zich niks aantrekt van wat er hoort te kunnen en wat niet, blijkt het toch mogelijk. Hiermee is in mijn reflectietheorie het

moederschap van Bella deel van haar subjectivatie en creatie, niet iets dat haar agency beperkt.

'Bitten by Twilight' beschrijft de spanningen tussen feministische kritiek (zoals de artikelen van McKay en Maple (2012) en Taylor (2012)) en feministische populaire cultuur zoals Twilight. De post-feministische kritiek op Twilight wringt met de enorme populariteit onder jonge vrouwen en de manier waarop deze vrouwen Twilight interpreteren. Ook is de feministische kritiek slechts op een deel van Twilight toepasselijk en zijn er verhaalelementen en taalgebruik in de boeken en films die juist emancipatie lijken te benadrukken. (Eggermont, 2011). Een voorbeeld:

“Edward, this is very important to me. I *am* going to do this right.”

“Whose definition of right?”

“Mine.” (Meyer, 2007: 548).

Al deze (reflectie)theorieën bieden een nieuw inzicht in het Twilight fenomeen, maar uiteindelijk hangt de legitimatie van de lezingen af van de interpretatie van Twilight door het publiek. Welke associaties hebben lezers en kijkers met Twilight? Hoe voelen zij zich bij het kijken naar Twilight? Welke verhaalelementen zijn van hen voor belang? Helpt Twilight hen inderdaad bij hun zelfontwikkeling en body image, of denken ze enkel na over de romantische scènes? Vinden ze dat Bella goed voor zichzelf opkomt of juist niet? En vinden ze haar een rolmodel of een watje?

§ 3 Methode

In dit paper ben ik op zoek naar de betekenis die leden van het publiek hechten aan de lichamen in Twilight en aan Bella's transformatie. Ik zie betekenis hier als een interactie tussen de teksten en het publiek. (Alexander, 2003). En ik ben geïnteresseerd in zowel “realist frames” als “ludic frames” Maar ik ben niet op zoek naar “critical frames” en “ironical viewers”, deze liggen buiten mijn theoretische kader en onderzoeksdoel. (Alexander, 2003:208). Daarnaast ben ik op zoek naar van de vele mogelijke lezingen, niet per se naar de dominante lezing, onder jonge vrouwen. (Alexander, 2003).

Ik focus op de consumptie kant van de culturele diamant, de perceptie van films. Maar net als Shively (1992) wil ik geen simpele reflectietheorie formuleren. Ik toets daarom mijn reflectietheorie met een receptiestudie, en in deze studie doe ik 2 diepte-interviews met twee respondenten per interview. Deze methoden sluiten volgens Alexander (2003) goed aan bij *audience studies* en stellen me in staat betekenisgeving te bestuderen. Receptietheorie gaat ervan uit dat de betekenis die mensen hechten aan een tekst beïnvloed wordt door hun sociale achtergrond. Mensen van verschillende achtergronden interpreteren hetzelfde product vaak verschillend. (Alexander, 2003). Omdat het aantal respondenten uit praktische overwegingen zo beperkt is, leek het me haalbaarder om te onderzoeken wat Twilight betekent voor 1 categorie mensen, dan om verschillen in lezingen tussen sociale groepen te onderzoeken.

Ik heb gekozen voor 4 respondenten die een ‘horizon of expectations’ delen ten op zichte van Twilight, het zijn namelijk alle vrouwen tussen de 20 en de 24 en hoogopgeleid. Ik kijk in dit essay dus of mijn verwachten over de lezingen van Twilight opgaan voor deze specifieke groep en hierdoor is mijn onderzoek helaas gelimiteerd. De analyse van de lezingen van mijn respondenten kan echter wel nieuwe onderzoekspaden openen en zo een bijdrage leveren aan de wetenschappelijke literatuur over dit onderwerp.

De vrouwen die in tweetallen deelnamen aan het interview kennen elkaar en kijken samen naar Twilight. Ze zijn gewoon tijdens het kijken over de film te praten en zo betekenis te geven. De boeken hebben ze natuurlijk in hun eentje gelezen maar ook hier hebben ze met elkaar over gepraat. Alexander schrijft over een receptiestudie van Reed: “Their reading was a private activity, and yet their appreciation of the books was, in part, a social act, highlighted by their discussions of the books.” (2003, pp 192). Dit is ook het geval voor mijn respondenten, en omdat ze gewoon zijn om samen betekenis te geven aan Twilight, leek het me goed om ze ook samen te interviewen.

Ik heb open vragen gesteld en vrije discussie tussen de participanten aangemoedigd, om zo meer inzicht te krijgen in hoe ze individueel en samen over het onderwerp dachten, en hoe ze tot een eindantwoord kwamen. Ook heb ik bepaalde onderwerpen zoals het vampierlichaam, en Bella’s agency, terug laten komen in meerdere verschillende vragen om een beter beeld te krijgen van hun gedachten .

Mijn eigen bijdrage heb ik beperkt tot het stellen van de interviewvragen, het geven van minimale respons zoals “mhmm” en het stellen van vervolgvragen. Ik heb geprobeerd de vragen en vervolgvragen zo neutraal mogelijk te stellen. De vragen zijn opgesteld en geanalyseerd rondom de thema’s: Meningen over Bella en haar lichaam, het doordenken van Bella’s dilemma’s, herkenning van Bella’s emoties, gedachten en situatie, vergelijking en

toepassing van Twilight in hun persoonlijke leven. Ze zijn niet per thema gesteld maar door elkaar gehusseld. Voor een lijst van de vragen zie bijlage 1. De interviews zijn respectievelijk 1, 5 uur en 1 uur lang.

Ik heb met Atlas.Ti de transcripties van de interviews gecodeerd. Per Thema heb ik een code gegeven om overzicht te creëren en vervolgens heb ik per thema subcodes gegeven. Daarna heb ik alle quotes per vergeleken. Onder het kopje resultaten is een beschrijving te vinden van de lezingen van hoofdthemas. In de conclusie heb ik de narratives (1 of meerdere) per relevant subthema naast mijn reflectietheorie gelegd en naast de theorieën van McKay en Maple (2012), Taylor (2012) en Eggermont (2011), en werk ik uit in hoeverre de lezingen van de respondenten aansluiten bij de verschillende reflectietheorieën.

Meningen:	Doordenken:	Herkenning:	Toepassing:	Overig:
Lichaam	Vampier worden	Zelfbeeld	Tijdens het lezen	
Seksscène	Gevaarlijke seks	Gevoelens	Tijdens het kijken	
Bevalling en transformatie	Zelfbeschadiging	Gedachten	Leven van alledag	
Bella's agency	Abortus	Verandering	voorbeeldfunctie	
Zelfbeeld Bella	Lichaam	Gedrag		
moederschap	Gevoelens			

Figuur 1: Overzicht van codes

§ 4 Resultaten

§ 4.1 Lichamen in Twilight

De respondenten vinden vampierlichamen niet aantrekkelijk en willen zelf ook geen vampierlichaam. Het bezwaar is vooral dat de lichamen zo onnatuurlijk/onmenselijk zijn en in die zin ook niet 'normaal'. Minnie zegt bijvoorbeeld:

M: Ja, je wordt niet ouder als vampier en je kan nergens blijven, en mensen komen er snel achter dat je niet normaal bent en dat lijkt me eenzaam. Af en toe denk ik wel: "kon ik maar eeuwig leven, want dan kan je meer doen, maar om nou eeuwig te leven lijkt me best vermoeiend eigenlijk.

Ook komt naar voren dat je door het hebben van afwijkend lichaam niet geaccepteerd wordt door veel andere mensen en dat je hierdoor eenzaam wordt. Dit is voor de respondenten de voornaamste reden om geen vampierlichaam te willen, ook al geven ze toe dat er veel voordelen aan zijn. Evelien, Minnie en Sietske zeggen:

I: Een vampier lichaam willen jullie niet hebben?

E: Het is niet menselijk ofzo. Ja ik weet niet. Het lijkt me cool om te vliegen maar ik mis dat nu niet in mijn leven ofzo.

M: Het is wel leuk om hard te rennen en goed reactievermogen is wel cool.

S: Betere zintuigen zijn tof!

M: Dat...als ik vampier was zou ik dat niet heel erg vinden nee..hihi..Maar van mij hoeft het er niet bij.

I: En schoonheid?

S: Dat zou ik niet erg vinden..hihi..

M: Wel leuk.

Een vampierlichaam vinden ze ook niet aantrekkelijk in een potentiële partner. In beide interviews wordt de koude vreemde huid genoemd als belangrijkste reden.

§ 4.2 Lezingen van Bella's transformatie

Alle respondenten interpreteren de transformatie van Bella (in vampier, vrouw, moeder) als versnelde traditionele levensloop. Edward en Bella doorlopen in vier jaar alle fases van een relatie. Evelien zegt:

E: Ik zou het risico nemen [gevaarlijke zwangerschap] omdat het heel erg in dat plaatje, in die ontwikkeling, past. Dat er een kindje komt en daar voor gaat. Dat is de laatste hobbel zeg maar, en de laatste fase in hun relatie. Nu hoeven ze alleen nog maar happily ever after te leven, zeg maar, met zijn tweeën.

Ze zien deze levensloop als positief, en willen zelf ook een stabiele relatie waar ze zeker van zijn (niet per se een huwelijk) en een gezin.

Evelien zegt:

i:wil je delen van haar leven zelf meemaken?

e:ja wel een gezin enz. Niet met een vampier en bij bella gaat het zo snel, dat wil ik niet. Ik hou er wel van dat het zich rustig kan ontwikkelen. En ook ja bella is zo overtuigd en offers brengen is niet eens een keus en ja ik denk in mijn leven is veel meer ruimte voor twijfel. Dat je dingen niet weet en moet nadenken. En bij haar zijn heel veel hobbels maar dat doet haar niet 1 keer denken of ze het echt wil enz. En bij mijn ja moet ik meer nadenken en dat vind ik ook niet erg.

Maar zoals ook al in deze quote naar voren komt zouden ze niet willen dat het zo snel ging. Dit omdat ze eerst nog andere dingen willen meemaken en omdat ze (nog) niet zeker zijn wat en wie ze precies willen. Alle respondenten vinden het tegelijk onrealistisch en bewonderenswaardig dat Bella zo zeker is van wat ze wil. Ze zijn hier zeer ambigu over. Aan de ene kant zouden ze het een enorme opluchting vinden om niet meer te twijfelen, aan de andere kant zeggen ze dat twijfelen “erbij hoort” en vinden ze het “ongezond” hoe heftig Bella bepaalde dingen wil, zoals geaccepteerd worden door de vampiers. Ze zouden zelf ook niet zulke grote offers willen brengen als Bella, zoals het opgeven van haar vrienden, en zulke lichamelijk pijnlijke dingen willen meemaken, zoals bevalling, om hun doelen te bereiken.

Over Bella's lichamelijke verandering en de verandering van haar zelfbeeld zijn ze onverdeeld positief. Bovendien herkennen ze de ontwikkeling die ze zelf hebben doorgemaakt sinds hun puberteit. Sietske en Minnie zeggen bijvoorbeeld:

S. Herkende wel mezelf in haar in het eerste boek, mezelf van een aantal jaar daarvoor, onzeker. Weet niet wat haar zelfbeeld daarna is.

M. Als vampier

S. Dan vind ze zichzelf super awesome.

M. Ze is ook best wel awesome. Ziet eruit als een mens, sterk, kan zich inhouden, talentvol

M. voor is hetzelfde als S. zegt. Hou oud is ze, 16? Ik was ook jong en onhandig en vond mezelf niet knap. Heb het gelezen toen ik wat ouder was, niet meer jong en naief. Haar zelfbeeld daarna. Weet dat ze veel kan, maar niet meer of ze daar zelf arrogant over doet. Ze weet het wel van zichzelf.

S. Ja.

E. Heb jij dat nu bij jezelf?

M. Weet niet zo goed hoe zelfverzekerd zij is. Ik heb wel dat als ik weet dat ik dingen kan, dan weet ik dat van mezelf. Ik ben niet zo goed met lichamen, bij mij meer wetenschappelijk, weet niet zo goed hoe ik dat moet vergelijken. Als ik goed kan ben ik daar wel zeker over.

S. Bij mezelf. Minder. Heb het soms. Iedereen is wel eens onzeker toch? Heb het niet in het dagelijks leven heel vaak. Weet van mezelf wat ik kan, en dat wist ik eerst ook wel, maar nu kan ik het benoemen.

§ 4.4 Een vampier worden: Emancipatie of onderwerping?

Alle respondenten zijn ontzettend ambigu over Bella's keuzes en over haar motieven voor vampier worden. Het woord afhankelijk komt heel vaak voor, zonder dat ik zelf dit woord in de mond heb genomen, in combinatie met vermoeiend en zeurderig. Maar tegelijkertijd bewonderen ze Bella's overgave en vastberadenheid. Soms zie je de dubbele laag in 1 zin:

I: Komt Bella goed voor zichzelf op of niet?

E: Ja ze is wel afhankelijk, maar ze gaat er wel echt voor.

M: Ja, ik vind het op zich wel mooi dat ze zo voor Edward gaat, omdat aan de ene kant is ze afhankelijk maar en aan de andere kant is het wel cool als je echt van iemand houdt, vind ik het wel cool als je zoveel risico durft te nemen.

Ze vinden wel unaniem dat Bella tijdens de seks en haar zwangerschap goed voor zichzelf opkomt en ze bewonderen haar moed en initiatief. Ze vinden het heel goed dat Bella Edwards keuzes, om haar geen vampier te maken, abortus te plegen bij Bella en geen seks met haar te hebben, niet accepteerd en voor haar doelen blijft vechten. Toch blijft de twijfel of ze het voor zichzelf doet of voor Edward. Evelien en Minnie zeggen daarover bijvoorbeeld:

E: Ze wil het ook heel graag. Ze neemt erg het initiatief. Dat is wel dapper omdat hij haar kon vermoorden. Maar ook zowiezo en dat doet ze wel heel erg zelf. Ze onderwerp zich niet ofzo.

M: Maar aan de andere kant wil ze het misschien zo graag als bevestiging dat hij echt van haar houdt.

Wel vinden ze dat Bella meer de gelijke wordt van Edward door vampier te worden en meer zichzelf kan zijn/meer in haar eigen kracht staat. Volgens de respondenten weet Bella wat voor leven ze wil en realiseert ze dit leven ook. Evelien en Minnie zeggen bijvoorbeeld:

E: haar superpower past heel erg bij haar> ze vecht heel erg voor het leven wat ze wil en wat ze heeft gekregen, en gemaakt en dat ze dat kan beschermen past heel goed>

m:ja ze heeft er heel erg voor gevochten en dan is het niet meer dan terecht dat ze er heel erg voor blijft gaan>

i:je zegt dat ze haar leven anders heeft gemaakt? Zou je dat zelf ook willen of meer het beloop laten gaan?

e:ja ik ben wel heel erg een controlefreak dus ja> en ook als je dan eenmaal het hebt< dat je het dan heel graag wil behouden en wli controleren> dat je als een leeuwin voor je gezin gaat staan>

Het lijkt erop dat ze de totale overgave van Bella zelf ook willen meemaken maar er tegelijk bang voor zijn. Ze bewonderen Bella omdat zij het wel durft, maar vragen zich toch ook af of het wel verstandig is om jezelf zo kwetsbaar op te stellen:

I: zou je gevaarlijke dingen doen om hem weer te zien?

E: nee ik denk het niet. Ik kan me daar niet in verplaatsen, dat intense gevoel van wanhoop, en ik bescherm mezelf er ook heel erg tegen. Ik zou het proberen te vergeten en wegduwen en zou gaat er heel veel over nadenken. En ik zou het ook niet durven. Ik ben eigenlijk gewoon een watje. Het is wel dat z'n relatie je grenzen heel erg verlegt dus dan is het een minder grote stap. Maar nee z'n hele totale overgave en wanhoop dat is niet iets wat ik goed kan. En aan de ene kant heb ik er heel erg respect voor dat ze dat kan, maar aan de andere kant moet ik er niet aan denken dat ik dat zelf zou doen. Ik ben dan bang om ja gekwets te worden.

§ 4.4 Twilight in het leven van alledag

Als de respondenten vertellen hoe ze over Twilight nadenken benadrukken ze dat ze het niet gebruiken om oplossingen uit het verhaal te halen. Ze denken vooral tijdens het kijken en tijdens het lezen erover na en hebben dan sterke emotionele reacties op het verhaal. Ze denken dan inderdaad de morele dilemma's door en bedenken hoe zij zelf op situaties hadden gereageerd. Serieuze reflectie op hun eigen leven aan de hand van Twilight komt volgens de respondenten zelf niet veel voor maar Evelien en Minnie noemen beide wel een incident waarbij ze dit wel deden:

i:lijken bellas dilemma's op dingen bij jouw leven?

e:nee want ik heb niet echt een man in mijn leven, mjah de dilemma's die ik wel heb, nee niet echt. Waar ik over nadenk is die dingen van totale overgave en vertrouwen en dat is voor bella geen dilemma.

i:je denkt er wel over na?

e:het is niet dat in mijn dagelijks leven het zou gebruiken om een antwoord te krijgen en die overgave is iets dat ik voor mezelf moet uitvinden. en op weg naar huis enzo<en bij de aftiteling denk ik hah ik mis iets en zou ik het zo moeten doen als bella? Dat is wel dat ik daar over nadenk, maar dat houdt wel vrij snel weer op .

I. Doen situaties denken aan iets dat je zelf hebt meegemaakt?

M. Nee, laatst, vlak nadat we naar de film waren geweest. Had ook zoiets. Had seks gehad met Lars en toen had ik een wondje. Hij voelde zich schuldig, en toen zei ik, ja, dit is echt net als in twilight. Dan gebeurt dit ook bij Bella en dat vind ze helemaal niet leuk. Dat ze toch zelf wel kan inschatten hoe erg je het vind als je een beetje blauwe plekken krijgt, als je het zelf dan niet zo erg vind.. En dan gaat die ander lopen bepalen dat dat wel erg is. Bij lars is dat dan niet dat hij dat bepaalt. Maar Edward is wel zo, dat hij zegt, laten we dat niet meer doen.

Conclusie

De onderzoeksvraag die ik wilde beantwoorden in dit paper was: Gebruiken vrouwen Twilight in het leven van alledag om op hun lichaam te reflecteren? Zo ja, hoe? En heeft Twilight voor deze vrouwen een emanciperende boodschap? Ik verwachtte dat de actieve verandering door Bella van haar lichaam, zelfconstitutie zou aanmoedigen, omdat Foucault (Heiner, 2003) en (Bataille, 1967) vernietiging van het lichaam en het verliezen van jezelf koppellen aan creatie van het actieve subject. Feministische theoretici zoals Mackay en Maple (2012) en Taylor (2012) vinden juist dat Twilight traditionele verhoudingen verheerlijkt en pogingen van vrouwen tot agency neutraliseert.

Hoe zien leden van het publiek dit nou? Mijn respondenten zijn erg ambigu over de kwestie van de agency van Bella. Ze vinden dat ze goede pogingen doet om voor zichzelf op te komen, maar vinden het vervelend dat ze alles in het teken stelt van Edward. Het is moeilijk om te bepalen of Bella nu wel agency heeft omdat ze opkomt voor wat ze wil, namelijk Edward, of dat ze afhankelijk is omdat ze alleen maar in termen van Edward kan denken. Aan de ene kant vinden ze dat Bella's ontwikkeling te snel gaat en vinden ze het gek

dat ze zo jong al moeder is. Aan de andere kant bewonderen ze dat Bella haar leven zelf heeft vormgegeven.

Ze voelen zo aan dat Bella's pogingen tot agency worden tegengewerkt en bevestigen dit deel van de reflectietheorie van McKay en Maple (2012) en Taylor (2012). Ze echter veel genuanceerder over de balanceeract tussen zelfbeschikking en het behouden van liefdevolle relaties.

Mijn theorie dat ze Bella's lichamelijke transformatie inspirerend zouden vinden, is voor het grootste deel gefalcificeerd. Ze wilden hun eigen lichamen niet veranderen zoals Bella dat doet en vonden het erg belangrijk dat lichamen natuurlijk en normaal bleven. Ze wilden niet door anderen uitgesloten worden. Dit is in het licht van Giddens (1991) en zijn theorie over de moderne samenleving met het reflecterende individu, een opvallende en onverwachte uitkomst.

Het deel van mijn theorie dat betrekking heeft op het geweld en het verliezen van het zelf in seks en liefde, sluit wel aan bij de lezingen van de respondenten. Ze vinden Bella's overgave tegelijkertijd eng en spannend/wenselijk. Ze willen het zelf ook, maar durven het niet. Ze weten niet goed hoe ze hier zelf mee om moeten gaan in hun leven. Bella's dilemma's zijn zo een goede manier om hun mening hierover beter te formuleren en het doordenken hiervan kan effect hebben op hun gedrag. Ook heeft Twilight ze aangezet tot nadenken over zelfbeschikking over hun lichaam. Ze vinden ze het hebben van deze zelfbeschikking heel belangrijk in hun eigen leven. Ze gaan, net als Bella, zelf over hun lichaam, en Edward of wie dan ook, moeten niet denken dat zij hier iets over te zeggen hebben. Over deze waarden hebben ze gereflecteerd tijdens en na de films en zo zijn deze waarden denk ik versterkt en beter gearticuleerd. Dit vind ik een positieve ontwikkeling.

Ik heb in dit onderzoek maar 1 categorie mensen onderzocht en toekomstig onderzoek zou zich kunnen richten op publiek uit een andere laag van de bevolking of van jongere leeftijd. De respondenten zeiden dat ze zich als pubers beter konden inleven in Twilight en dus zou het goed zijn dit onderzoek te herhalen bij deze groep. Pubers hebben wellicht een heftigere reactie op de serie.

Het paper schiet tekort in het aantal respondenten. Het is moeilijk met zo weinig data echt stevig een theorie te onderbouwen. Daarnaast zijn mijn vragen wellicht te specifiek gericht op het lichaam en Bella, waardoor er delen van de Twilight-beleving onderbelicht zijn gebleven.

Literatuurlijst:

Alexander, V. D. 2003. *Sociology of the arts. Exploring fine and popular forms*. Malden: Blackwell Publishing.

DeNora, T. 2000. *Music in Everyday Life*. Cambridge: Cambridge University Press. Hoofdstuk 3: 45-74.

Eggermont, S. (2011) 'Bitten by Twilight: Youth culture, media, and the vampire franchise'. *Journal of Children and Media*, 5:4, 474-477.

Flanagan, C. (2008) 'What Girls Want: A series of vampire novels illuminates the complexities of female adolescent desire'. *The Atlantic*, December: 118-111.

Giddens, A. (1991) *Modernity and Self-Identity. Self and Society in the Late Modern Age*. Cambridge: Poli

Heiner, B.T. (2003) 'The passions of Michel Foucault'. *Differences: A journal of Feminist Cultural Studies*, Volume 14, Number 1,. 22-52.

Mckay, K. Maple, M. (2012) 'Bella's Passion: Romanticizing Suicide and Demonizing Sex in Twilight'. *CRN Mental Health and Wellbeing in Rural and Regional Communities*.

Meyer, S. (2005) *Twilight* London: Atom.

Meyer, S. (2006) *New Moon* London: Atom.

Meyer, S. (2007) *Eclipse* London: Atom.

Meyer, S. (2008) *Breaking dawn* London: Atom.

Rosenberg, M (filmscript). Hardwicke, C (Regisseur). (2008) *Twilight* Summit Entertainment.

Rosenberg, M (filmscript). Weitz, C (Regisseur). (2009) *New Moon* Summit Entertainment.

Rosenberg, M (filmscript). Slade, D (Regisseur). (2010) *Eclipse* Summit Entertainment.

Rosenberg, M (filmscript). Condon, R (regisseur). (2011) *Breaking dawn: part 1* Summit Entertainment.

Rosenberg, M (filmscript). Condon, R (regisseur). (2012) *Breaking dawn: part 2* Summit Entertainment.

Shively, J. (1992). Cowboys and Indians: Perceptions of Western Films among American Indians and Anglos. *American Sociological Review* 57(6): 725-34.

Taylor, A. (2011) 'The urge towards love is an urge towards (un)death: Romance, masochistic desire and postfeminism in the Twilight novels.' *International Journal of Cultural Studies*, 15(1) 31-46.

Bijlage 1: Interviewvragen

Waarom kijk/lees je Twilight?

Ben je anders over dingen gaan denken door Twilight?

Zijn er gevoelens van Bella die je herkend bij jezelf?

Zijn er gedachten van Bella die je herkend bij jezelf?

Zijn er situaties van Bella die lijken op situaties die jij heb meegemaakt?

Hoe veranderd Bella's zelfbeeld tijdens de serie?

In hoeverre lijkt Bella's zelfbeeld voor haar transformatie op jouw zelfbeeld?

In hoeverre lijkt Bella's zelfbeeld na haar transformatie op jouw zelfbeeld?

Wil je een vampier worden?

Waarom wel/niet?

Komt Bella goed voor zichzelf op of niet?

Hoe ben jij anders/hetzelfde? Wat had jij anders gedaan?

Wat vind je van de seksscenes in Twilight?

Doet het je denk aan situaties uit jouw leven?

Zou je in de toekomst iets soortgelijks willen meemaken?

Is Bella's leven beter of slechter dan jouw leven?

Waarom beter/slechter?

Wil je aspecten uit haar leven in de toekomst?

Zo ja, welke?

Wat wil Bella?

Wil jij dezelfde dingen?

Zou je in Bella's positie

Een relatie aangaan met Edward?

Willen dat hij jou veranderd in een vampier?

Terwijl je nog mens bent seks met hem willen?

Hetzelfde reageren als hij je verlaat?

Gevaarlijke dingen doen om hem te kunnen zien?

Voor Jacob of Edward kiezen?

Met Edward trouwen in ruil voor dat hij jou zelf turned ipv zijn familie?

Abortus plegen als je zwanger was van een halfvampierkind?

i <http://images6.fanpop.com/image/photos/32500000/Bella-s-Transformation-twilight-series-32533250-320-480.jpg>